

חוגינו

גיליון כ'

מטות-מסעי

אבות ג'

יו"ל ע"י צעירי חוג חתם סופר זכרון מאיר ב"ב

זמני התפילות לשבת

שחרית.....8:00

שיעור או"ח ממורינו

הרב שליט"א 12:30

מנחה גדולה.....1:15

שיעור חו"מ ממורינו

הדיין שליט"א 5:56

מנחה קטנה.....7:16

מעריב מוצ"ש.....8:33

זמני התפילות לחול

שחרית.....6:45

מנחה א' [בית שני]...7:00

מנחה ב'.....7:35

שיעור משנה ברורה

ממורינו הרב שליט"א

מעריב.....8:13

ניתן להשיג הגיליון ב:

בית מדרשינו

רח' האדמו"ר מגור 27

ובבית המדרש פרשבורג

רחוב האר"י 3

ובביהמ"ד חוג חת"ס

רח' אדמורי אלכסנדר 18

ובמייל

CHOOGEINOO@GMAIL.COM

מתורת רבותינו

לא יחל דיבורו ככל היוצא מפיו יעשה. [לג,]

הקשו המפרשים מהו כפילות הלשון 'לא יחל דברו' ככל היוצא מפיו יעשה'. מתרץ רבינו הגאון ר' אברהם שמואל בנימין סופר זצ"ל בעל ה'חשב סופר': א. על פי דברי הגמרא שר' יהושע בן לוי נכנס לגן עדן ונשבע שלא ייצא, ואמר הקב"ה שכיון שכל חייו הוא לא נשבע לשוא תתקיים שבועתו ולא ייצא מגן עדן. וזהו שאמר 'לא יחל דברו' אם הצדיק מקיים כל דבריו ולא מחלל דיבורו אף פעם, אזי 'ככל היוצא מפיו יעשה' הקב"ה, שכל דבריו יתקיימו. ב. דאיתא בגמרא שאם נשבע אדם שלא יישן שלושה ימים מלקים אותו וישן לאלתר כי זה דבר שלא יתכן ולכן אין זה שבועה. וזהו שאמר הכתוב 'לא יחל דברו' ומתי הדין שאסור לו לחלל דיבורו, רק כאשר 'ככל היוצא מפיו יעשה' אם ביכולתו לקיים את כל דבריו, אבל אם קיבל על עצמו דבר שאינו יכול לקיימו, מותר לחלל דברו משום שהשבועה לא חלה כלל.

פרשת מסעי

ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאייהם [לג,א]

מדקדקים המפרשים כפל הלשון, 'מוצאייהם למסעיהם' ואח"כ כפל עוד פעם 'מסעיהם למוצאייהם'. ועוד מדוע שינה הלשון שבתחילה כתב מוצאייהם ואח"כ למסעיהם ובסוף כתב מסעיהם ואח"כ מוצאייהם מתרץ רבינו החתם סופר כי משה רבינו רצה להפך בזכותם של ישראל שכל מוצאייהם היינו כל מה שחטאו ועשו הוא רק בגלל מסעיהם דהיינו הגלות וכמו שאומרת הגמ' בברכות [יז.]. גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך ומי מעכב שעבוד מלכות. וזהו שאמר הכתוב 'ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם' שהכל רק בגלל מסעיהם, 'ואלה מסעיהם למוצאייהם' שהאמת היא שכל הגלויות שאנו סובלים הוא רק בשביל 'מוצאייהם' ומפני חטאינו גלינו.

בין המצרים

כל רודפיה השיגוה בין המצרים [איכה א,ג]

מפרש רבינו הגאון ר' צבי קינטסליכר בספרו באר צבי על דרך המוסר שבימים אלה קל להשיג את הקב"ה. משל למלך שבשנים כתיקונן אין לאנשים פשוטים אפשרות אפילו להתראות לפני המלך. אבל כשהמלך בגולה מוכרח הוא ללון בכפרים אצל אנשים פשוטים ואז גם האיכרים אנשי הכפרים יכולים לדבר עמו ולהתקרב אליו. כך אנו בכל שנה מרוחקים אנו מהמלך עקב חטאינו אבל בימי בין המצרים שהמלך גולה ממקומו ד'עמו אנכי בצרה' אזי 'כל רודפיה' כל מבקש ה' שעושה מה שביכולתו להתקרב אליו 'השיגוה'.

לע"נ רבינו הגאון ר' שמואל ערנפלד זיע"א בעל החתן סופר. נלב"ע א' אב. ראה אודותיו בגליונו

ידיעות החוג

בהוצאת: האחד הארצי של חוגי חתם סופר
תל-אביב, ת.ד. 570 פנימי - לחברי החוג

ביקורו של מרן הדעת סופר בעירנו

מהמתרחש בחוג

חוג חתם סופר בני ברק זכה בביקורו של אדמו"ר מפרשבורג שליט"א וזה הי' הזדמנות טובה לחברי חוגנו לפנות עם בקשותיהם וספקותיהם ישר לרבינו שליט"א, שהוא יחליט ויכריע בכל העניינים ובפרט בעניני החוג חתם סופר. גם נשיאות איחודנו הארצי ביקר את רבינו במעונו וביקש דעתו הרמה בכמה עניני האיחוד הארצי. נקוה שלאור החלטתו בעניני האירגון, כל הסניפים יחנו כבר בזמן הקרוב מההתחדשות הפעולות בתוך חוגינו.

סעודת מלוה דמלכה בחוג ח"ס בני ברק, במוצש"ק פ' וירא התקיימה מסיבת מלוה דמלכה בבית-המדרש, בהשתתפות אדמו"ר מפרשבורג שליט"א, האולם הגדול נתמלא מהברי החוג, וגם מת"א ופתח תקוה הגיעו הרבה אורחים. ר' ש. אויסטרליץ מברך את אדמו"ר שליט"א ובכלים קצרות הוא מתאר את שמת כולנו שזכינו לארח את אדמו"ר בעירנו. האדמו"ר מפרשבורג שליט"א בדבריו שהיו מתובלים בהלכה ובאגדה מלהיב את כל הנוכחים לפעולות לטובת חוגנו. אחריו נאם הרה"ג ר' שמואל ואזנר שליט"א שדיבר מהחכם סופר ותלמידיו, בשעות מאוחרות נסתיימה סעודת מצוה זו ברוח כרום.

בחינות בהישיבה הקטנה של חוג ח"ס בני ברק, ביום א' פרי' חיי שרה הופיע אדמו"ר מפרשבורג שליט"א בביהמ"ד חוג ח"ס לבחון את התלמידים. כל התלמידים נבחנו אחד-אחד ממס' גיטין פרק ראשון ושני, ועמדו במבחן של שאלות שתייערבו. ידיעתם העמוקה בהסוגיות הפהיעה את אדמו"ר שליט"א. להזדמנות זו הגיע איטו משא מפ"ת תלמידי התלמוד תורה של חוג ח"ס פתח תקוה לקבל ברכת רבינו. מראה נעים הי' לראות את התלמידים שהיו בערך ששישים-שבעים כ"י איך שלחשו לדברי ברכתו של רבינו, שדיבר אליהם כאב לבנו מפרשת העקידה של יצחק ובירך אותם סיראו סימן טוב מלמודיהם, ויזכו הם עם הוריהם לראות בנין עירנו ומקדשנו. הברי הועד של הישיבה הקטנה עם ר' יודה הלוי בראשם דאגו למיני כמתקים ולשולחנות ערוכים מכל טוב לכבוד את האורחים ואת הילדים.

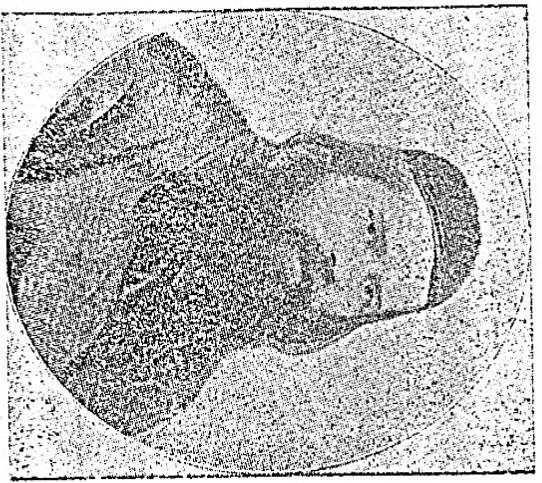
מסיבת מלוה דמלכה בחוג ח"ס פתח תקוה. אדמו"ר מפרשבורג שליט"א נעתר לבקשת משלחת מפ"ת וכבד את הסניף בהשתתפותו בסעודת מלוה דמלכה במוצש"ק פ' חיי שרה, מאות אנשים חברי ואהדי החוג ובראשם נכבדי העיר הצטופפו באולם ע"י שולחנות ערוכים, ר' צבי לוי יו"ר הסניף קדם בכרכת ותודה את האורח. הנכבד בקשב רב ובאגרא דכלא דוהקא השמיע רבינו שליט"א את גועם שיהו, בהתלהבות יוצאת מן הכלל נתקבלו דבריו, ר' ליפמן פרידמן דאג לטובת הת"ת ומכר את ברכת הזמון שנתיקר שער, שיא הבעת הוקרה וטובה להופעתו של רבינו הגיע מצד הקהל הנכבד כאשר קם להזור לביתו, לווחו המוני עם בלעת"ר בשירה וריקוד, ונתקדש כבוד התורה בפ"ת אשר מומן לא ראו כמותו. הופעת רבינו תשאר למאורע חשוב לכל יראי ה' בפ"ת בכלל ולחברי חוגנו בפרט. גם בזה מביעים חברי חוגנו את תודתם לחסידי צאנו, דברי חיים" שהעמידו את הביהמ"ד לרשות חוגנו לכבוד מאורע זה.

בחוג ח"ס צפת התקיימה בחירת הגבאים במוצש"ק העבר. נבחרו ר' שמעון דיאמנט ור' שלמה שטיינברגר, גבאי החברה מסניות; ר' יחזקאל ויזל.

מסבות סעודה שלישית בחוג בני ברק ביזמת הח' ר' יעקב ז. הרצל, ור' יצחק שטיין החלו לערוך בכל שבת ק' מסבה, סעודה שלישית בהם משתתף מספר גדול מבין חברינו ובכלים בשירה וזמרה ודברי תורה. כספרם ההולך וגדל של המשתתפים מראה את שביעת רצונם מסעודות-מצוה אלו.

רפני הנאון רבי שמואל

אבד סקס ומאשרעלדארף, בעל הידושי ושרית, החתן סופרי, לרגלי ויטל דהולדלי ריף פניא תרמ"ט.

הקדושים מצוקי ארץ ומסודי דור דור. ויקח לו לאשה בת תיח מרובי חזק משפורמלי המדינה תוציץ רבי ברוט טשאטן ז"ל טי"ה — ויש מצא את גיט תי"ח יקח ומפגל רבי עקיבא קליין ז"ל מייסדא — ומה אהלו אשדנו לתורה וקדושה ופרישות ולמרות שרדיו במסחר ראשו שקיט ולסוק באר"תא תוריית ותיקל עיקרו בתורה ומצדוה ומעט בעסק.

עד כי שפמא קא זכונא שאותו, אך פלי לך צדיק שמאן לזשמשמט בהרה של תורה — לזכות אהנו סבב המסכב סכונה ית"ש ויקבל בעל חתן סופר ז"ל את הרבנות בסיקס. פיק רחזי כמה מעלות טובות למקום עלינו שטוף כל סוף גמח האקדושו בעל חתן סופר ז"ל לשולה של תורה וכמה נפשות יאלפים יחי לאבותא אם לא חסד ה' שסבב וששה כי רבנו הקדוש זי"ע נגר רצונו נהיל אב בת דין לקהל ה' והומש שיטה שלא פסקה ולא יכורו מופיו ודויותו נתקלמו על דין.

חז מן הניסים והחסדי ה' שזמל עס שבט זה אונוול רבתי. שאור עולם זה מרנא בעל חתן סופר זי"ע עוב את מסחרו וליק שבט מישול לחול ענה ומשינות יוצאם לתלמידים לאלפים ולבנות מתרפאן — ומביאנו בית ה' שילה — אך פלי לצדיק.

בלב שישתדל בסברות גענימות ומפליאות ומסדר מונחת לפני ירך רצלו במעשקו ים ושבלי חזר בלב ים התלמדל בסברות גענימות ומפליאות ומסדר לגא שיטת בפליא פלאת משדד מפרכות בונה במחרתו כן תפלתו בשאונת ונענימות עבודה תמוה ונקיט בהתעוררותו נפלאה אשר כל שופעו יחלד וחדת קדש, וכתפלתו כן צדקתו עמנו. חזתי, וסורו לב סהור, עדיק הנפש רד ומהו לך ללל — אך פלי לצדיק — קשה ועומד במעלה לחם אמין לב במערכות א' חיים — מודקף מלא קוסמו ואמתו מטלת על מהרחקי ריב מששהותים שועלים קטנים מרטיי כרם ה' — דלפס בלי רחם בלי הרף עד שדול גשמי לפניו — ודיע חסם כי איש קודש הוא וכל נפשו לשם שמים.

קהל סטריף בימים הזה ה' נקיק לאיש אשר לו יאה לישבת על כל מלוטים שבו מלכו קדושו ה' חס"ס הנאון האדיר רבנו בונס אינר זי"ע הנאון הרעיא מהימנא רבנו שטוטו המסונג אבי"ד קראאן וישלחו אצוים חשובים מסטריף לסיקס להביא את נזר המארה בעל חתן סופר זי"ע למרומי קרת — אך במקום גדולתו ונחמתו ורחם לישבת על

מקום גדולים כאלה ראשי סיקס לא נתנו שיום אסון שרוב יעזב אותם — וגמשי קשוות נבשם — ויהי שם איש יקר ולוחם רבי אשר פלג לייסור ז"ל מסורי קהל סטריף ואמר לאנשי סיקס אם לא בריות איז נצא נבתי — שלנו הוא רבנו ואנחנו נזק אהנו נזר המארה קראשני — ארזי את החסנים זיעל עס רבנו הקדוש זי"ע למסדיף — לא האמנו לבראית עניניהם כי פלאך ה' בקרוב ושמחה שצוי בתם לתלמדי הישיבה אשר למאות באו מקרוב ומלוקש ונפאו ה' חזתה זאת כי במסדיף במקום שנתקדש שבתינו מצוקי ארץ — אקועל נהפעלה ישיבתו עמו קהילתו ויחה למארת — עס מרנא בעל חתן סופר זי"ע וז"ל וז"ל —

ובימים הזה ימי חשך ועלמה אשר אמר מרי חים ומסתים לחייה בית ישראל מאת ה' ולעם תורתו בהתקלקלות לשון לרזה חיים לתודות ולחוקת — כלל הגוים בית ישראל לעשות ומהל בולטיל קלות עד שזמשע בהמורות וסומם אבדוהו יחיל קהילות אשר ה' למארות. בין ליקה לתרבות — אז שום רבנו הקדוש כנבול אור, חלצנו וילמד מעלכותו בחדף עשן שם ורחות המעלות לרוב חיים — קרא ושעה לחם עבר בשען בת רכס למרות שערותי צעיר. לימים נזקן ונשוא פנים ויצאו לקראתו ידעו כי איש קודש הוא ונבה קומה — אך פלי לצדיק — אין די באר את כוחותיו ומעלה נו — המכיר פנים ומסיר את דורו — צער ושעה עם רבנותו מאורי עניינו לחזיר למלחמה ה' אשר שפם לעולם יורת למארות עולם — חז עשר וכרנא מצוקי ארץ, בעל כחם סופר, זכר, יחי.

צדור חס"ס רבנו מנחם אט אבי"ד אנונאו ורוד ועוד חס"ס הנאון האדיר את חזר ומתן אין לוח וצבאל אשר עבדנו.

ובמהמהל זו שררה ידו בכל ואחרי המערכה שהתחילו לכנות בית ה' קהילות אורטה. ברית ושיעט מרנא בעל מהר"ם שיק במהאמוביק בשנת תל"א יצאה עבודתו להי' לז' לפרו למלך לחזק ולהחיות מקרוב וברכות — מי ימאיר לך קשרי הכנותות בני רבני החתן הנזול רבנו מנחם פוטוטיק זי"ע ז"ל אבי"ד צעולי אשר מן שמים שלוחם להציל את השבע הקהילות עם ריב לרבי קהילות אונגורן מפז מלוגתים כמורים לעינים ומלעינים עושי רשע מרזיחם ומסוותים משוהותם — אשר ברות קדשם וראו הנינו לארליית דגל אשר ושמנו המדינים האלה — ובמהליות נפש ללא לייאות וכלי חסוסים עמוז מחלולים בעז והמצומות לכבוד ית"ש ולמען חרות ה' למען מנהגו של ישראל כסלו כהול מקור קדש חלפת נפשו רוח רחוק על פני סלע מקור חצבתה חותם המדינה — כל ריח נדוף של החתמות והמפלגות הצדדי ונקרו — לא נתנו לנגוע במשיח ה' בהשגל בעל בבת עין שומם — וסם במערכה זו שמו של מרנא בעל חתן סופר זי"ע כיהת חלומי

מחזיר — עס גדוליו חזרו יד ביד מערכה פו מערכת, עם הלהטם. עמד ראשו וראשונים ל נרתע מסני כל למען האמת ולכבוד ית"ש. — אך פלי לצדיק — כוכב זקנו רבן של ישראל — הנהו סויות לצדיק — דבריו נשמעו בהתם נתקפל כפי כלי

וראה זה פלא למרות כל המערה חזו אשו היותה מלומה כבודה אשר אין סופר ולספר כרליע לכתום — תורהם משברתו ישיבתו עמדתו לנוו המארה — יחור משליש מאות תלמידים חכלי כה' בהתמ"ד הצר אשר בו עמד שמש קודש ה' החי' וכו' בתו אך פלי לצדיק עומד עורו ומעלות א' חיים במקפלי דארלייתא במלשונו ותידה אשר רק מעסי מעשינו וכו' לה' חוקיקו דנורוה נקיקו מברך עמודי דהוי מצלי. ונרפי — יחי נא שנים ושלשה נוכרים מגדולי תלמידיו אשר ואוירו בארם חורה רבם ובמהלמחם לשען כבוד ית"ש ותורתו הנאון הצדיק רבנו שאר ברך זצ"ל אבי"ד קראשו איש צדיק צדקתו אהב באר המעיד חרות רבנו הנאון הצדיק רבי יוסף בוימרטן ז"ל ויינא רנא בשישוחל וייעז איש ישר חזו פנימו לחם אפיק ומקרב לבבתו לחמלא, הנאון המפורסם רבי גרשון שטון ז"ל אבי"ד לודאש בעל לקיקו גרשוני אשר לחש חרות רבן בפני וכתהו למאות.

והוא כן וי"ם שנה וכולו בוער וסופר לתי ולתורתו בספרי דפי רב שנתקבלו ונחטפו מירי מוצאיתם הידושי חתן סופר כן סדור שיטתו להמלאי ופלא בענינותו ודבר דובר על אפסיו בסיקור נאה — ראשו כולגמנו שיצא למאות, ודברי אהרן בישא ברורה, וברוח עשרה, מלודים לעמקי הרב, נשעה בלורה, וברוח סויותה ועמיקה ירנא, חים חשודה לכל דבר יראה סויותה ועמיקה נבחה נלליים חורה וחכמה — רבנו הקדוש חלה ל"ע מחלתו וגם אז לא נה ולא שקט ישיבתו ותלמידיו נגד עיניו — קהילתו ועדתו מול פניו — גם שם נפשו הצדק והשורה המהותי המהותי נלקחה — באחד מכתביו כותב לאקרויט מטי"ף בלשון אשכנז מסבלי נפשו לקחת משברות מקולותו בזמן שלא פעל ושעה כפי השגתו הוא לעצום — ותלמידיו צאו מעינתו ואנשי עדתו דורגמים מקודשת צדקות במכתביו אליהם עלה במערה חשמומה והוא כן מ"ח איש מעשה כפן מאה — והם דברי הבח והגדה רבנו מנחם פוטוטיק זי"ע אבי"ד צעולי החתן סופר וי' חתום סופר הנצטר —

בנו הנאון הצדיק רבנו שמוהו בונס סהרונטפנד ז"ל וי' מלא מקומו. בנו הרבני הפורסם איש סופר רב ז"ל צב כשורוה ז"ל חילי' וי' סגן לראש לשכת הארונות, פסלובקא.

רב יעקב ונדידו לעד כי אך פלי לצדיק, זכורו יי

אישי החוג ופועלם

הר"ר יהושע ביכלר זצ"ל

מהדמויות המיוחדות בחוגינו, תלמיד חכם, בעל תפילה ובעל תוקע רבות בשנים שקירב לבבות רבים לאביהם שבשמים, היה ר' יהושע ביכלר זצ"ל. ר' יהושע נולד בכודפסט לאביו ר' אהרן יצחק הי"ד שהיה מחשובי קהילת 'ש"ס חברה'. אביו היה יהודי ירא שמים הקובע עיתים לתורה וניהל לפרנסתו מפעל יין וסודה. ר' יהושע למד בבחרותו בישיבות בווייצן ובהעדיעש שבהונגריה כמה שנים, ואח"כ עבר ללמוד בישיבת פאפא שם הספיק ללמוד שני זמנים עד שפרצה המלחמה. בשנות השואה ברח ר' יהושע ממקום למקום עד שהגיע לוינה. לאחר השואה חזר ר' יהושע לעיר מולדתו בודפסט ושם התחתן. הוא היה הגדול במשפחתו וניהל את מפעלם במקום אביו הי"ד ובזה פרנס את אחיו ושני בניו שנולדו שם. בשנת תש"י עלה ר' יהושע לארה"ק והתגורר בתחילה בפתח תקוה. בהמשך עבר לעירנו והשתכן בשיכון ג' שם היה הוא מבוני ומייסדי בית הכנסת 'אשכנז' שהיה אז בצריף קטן. הוא מסר שיעורים במקום ושימש כבעל תפילה ובעל קורא. בשנת תש"כ הוא עבר להתגורר ליד חוגינו ברח' חזון איש ומאז קבע מקומו לתורה ולתפילה בבית מדרשנו. בתקופה הראשונה לא היה לו אפילו מקום בבית המדרש שהיה מלא עד אפס מקום, ולאחר זמן התפנה מקום והגבאי ר' יצחק קנפלמכר אמר לו כי הוא יכול לתת לו שני מקומות בלבד ולא לכל ילדיו [שהיו שבעה במספר, מספר גדול באותם ימים]. ר' יהושע הקפיד מאד שילדיו ישבו לידו והם היו מביאים כסאות מהת"ת ויושבים לידו במעבר. הוא היה מהמתפללים החשובים בקהילה ושימש כגבאי שנים רבות, היה טוב עם כולם וברח ממחלוקת כמו מאש. הוא היה איש יודע ספר ובכל זמן פנוי ראו אותו יושב ולומד. הוא השתתף כ-50 שנה בשיעורים בבית מדרשנו מדי ערב שנמסרו ע"י ראש הקהל ר' ירמיה פלדמן ור' יעקב פריד ועוד, ובמסגרת שיעורים אלו סיים כמה וכמה פעמים ש"ס, עד שממש היה בקי בו מאד. הוא היה הרוח החיה בשיעורים והיה מתווכח ומפלפל עם מגידי השיעורים. תמיד הקדים ובא כמה דקות לפני כל תפילה. בימים נוראים היו תפילותיו בדמעות ממש ובבין המצרים וט' באב התאבל כפשוטו על ירושלים. שימש שנים רבות כבעל תפילה כשהוא נותן בתפילותיו רגש רב, וכן שימש כבעל תוקע כשבהכרזו 'למנצח לבני קורח' עבר רטט בקהל. היה בקי במנהגים ובנוסחאות התפילה, והחדיר זאת גם בילדיו וחינכם להמשיך בדרך המסורה לנו מאבותינו. גם בשנים האחרונות שההליכה קשתה עליו לא ויתר על התפילות בבית מדרשנו.

יהי זכרו ברוך

זכור ימות עולם

מעמד הכנסת ספר תורה לקהילה. [במרפסת בית המדרש].

פנים בית המדרש בתשרי תשי"ח. הארון קודש שעומד בצד שמאל שימש בשנים הראשונות עד לבניית הארון קודש הגדול. מעל הבימה נכתב: בעלותך לתורה זכור לטוב מוסדותינו ערובת קיום מסורתנו, בנין בית הכנסת, יסודי התורה, ישיבה קטנה.

בית המדרש מבחוץ לאחר גמרו בשנת תש"כ. על חזית הבנין נכתב: חוג חתם סופר, בית המדרש, יסודי התורה, ישיבה, זכרון מאיר. ניתן לראות כי במרפסת בית המדרש ישנם כמה ספסלים ושולחנות ששימשו לשיעורים בקיץ שהיה חם בפנים.

